

Előszó

AZ IGAZSÁGBOLT

„Alig akartam hinni a szememnek, amikor megláttam a bolt feliratát: Igazságbolt. Itt igazságot árúsítottak.

Az eladólány nagyon készséges volt. Megkérdezte, hogy milyen igazságot szeretnék vásárolni, teljes vagy csak részigazságot. Teljeset, természetesen. Csak semmi áltatás, semmi védekezés, semmi racionalizálás. Én a teljes igazságot akarom, a szintiszta igazságot. Az eladólány átkísért a bolt túlsó felébe, ahol a teljes igazságot kínálták. Az eladó együttérzően rám nézett és az árcédulára mutatott:

– *Uram, a teljes igazság ára igen magas – mondta.*

– *Mennyibe kerül? – kérdeztem eltökélten, gondolván, hogy bármit is kelljen érte fizetnem, nem számít.*

– *Ha ezt megveszi uram, – válaszolta az eladó –, élete hátralevő részében le kell mondania minden nyugalmáról.*

Szomorúan kullogtam ki a boltból. Azt reméltem, hogy olcsón hozzájutok majd a teljes igazsághoz. Azóta se vagyok kész rá. Alkalmanként még szomjúhozom a békét és a nyugalmat.” (Anthony De Mello: A madár dala)

A jelen kiadvány a 2008. december 8-án és 9-én megtartott *Fogyatékoság és a mai magyar társadalom* című konferencián elhangzott előadásokat, valamint a témához valamilyen módon kapcsolódó résztvevők tanulmányait tartalmazza. A konferencia megszervezésével elindítójárá kívántunk válni a fogyatékosággal élő diplomás vagy diplomára váró fiatalok és fiatal felnőttek élettereinek megismerésére vonatkozó kutatásoknak, vizsgálatoknak. A konferencia a fogyatékoság témakörére helyeződött, ennek megfelelően az előadások a mozgás-, látás- és hallássérült emberek, közösségek bemutatását, megismertetését helyezték előtérbe.

A könyv fejezeteinek tartalma a tudományosságot ugyanúgy képviselik, mint gyakorlatot. Egy más kontextusban úgy is fogalmazhatunk, hogy az emancipációs vizsgálatok mellett kiemelt hangsúlyt kap a participációs vagy résztvevőközpontúságú vizsgálatok csoportja is. A **plenáris előadások** fejezetben olvashatunk az érintett csoport támogatási rendszerének sajátosságairól, problémáiról, felemás helyzetéről (Botos József), a jogszabályok útvesztőiről, de legfőképpen a jogszabályok értelmezési kereteinek problematikájáról (Kele Mária), a fogyatékosággal élő személyek és a többségi társadalom viszonyáról (Pásztor Enikő),

a társadalmi felelősségvállalás szerepéről, egyben jelentőségéről (Tardos Katalin), valamint a fogyatékossgal élőkre vonatkoztatott jelzőkről és azok tartalmáról, kiemelten a deviancia, a stigma megjelenési formáiról (Tibori Tímea).

A **tudomány oldaláról** Hattyár Helga vizsgálódik. A szerző a siketközösségek életéről, belső és külső kapcsolatainak kiépüléséről, valamint működéséről kíván rövid átkintést adni. A tanulmányban kiemelt szerep hárul a jelnyelvi sajátosságok bemutatására, speciális jellegére, s ezek alkalmazhatóságára a vizsgált közösségben.

A két tudományos egység után a gyakorlat oldaláról közelítjük meg a fogyatékossg témakörét, a fogyatékos személyekkel együtt élők és a fogyatékossgal élő személyek szemszögéből. A hitelességet erősíti az a tény, hogy minden egyes szerző a maga által megélt mindennapokat, a saját gyakorlatokat összegzi.

Az integráció elméleti megközelítése tanulmány (Laki Ildikó) az integráció szociológiai és pszichológiai értelmezéseit foglalja össze, elméleti keretet alkotva a plenáris előadások csoportjának. A fogyatékossg vizsgálásában nem elhanyagolandó kérdéskört alkot az integráció és az ahhoz kapcsolódó fogalmak értelmezése.

S végül a könyv tartalmi zárásában az érdekvédelem és képviselő két magyarországi intézményének (Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége, Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége) szakmai munkája, feladata kerül feltárára.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a fogyatékossgal élő személyekkel kapcsolatos vizsgálódások, munkahelyteremtő programok beindítása, illetve a különféle rehabilitációt érintő kezdeményezések igen népszerűvé váltak az elmúlt időszakban. Mindezek mellett azonban kiemelt jelentőséggel kell illetni a tudományos vizsgálódásokat, elmélkedéseket is, amelyek alapokat, a gyakorlat megvalósításához szükséges alternatívákat fogalmaznak meg. A fogyatékossgal élő személyek életének javítására, helyzetük jobbítására irányuló törekvéseket nem egyéni, hanem társadalmi szinten kell megvalósítani. A konferenciával és kiadványuk megjelentetésével éppen erre szerettük volna felhívni a figyelmet. Arra, hogy legyen ez egy közös ügy, érdek nélkül, de az értékek mentén.

Sok szeretettel ajánlom e könyvet minden téma iránt érdeklődőnek, szakembernek, hallgatónak, munkaadónak és a szakpolitika képviselőinek!

Laki Ildikó
a kötet szerkesztője